

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 16, Praha 1, proti sdělení žalované ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 A 82/2012 - 11,

takto:

I. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2012, č. j. 9 A 82/2012 – 11, **se zrušuje.**

II. Žaloba proti sdělení České advokátní komory ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11, **se odmítá.**

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného usnesení městského soudu, kterým bylo zastaveno řízení o jeho žalobě proti výše specifikovanému sdělení žalovaného, a to pro nezaplacení soudního poplatku.

Městský soud po obdržení žaloby ze dne 19. 9. 2011, kterou stěžovatel směřoval k věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 9 A 244/2011, stěžovateli přípisem ze dne 9. 5. 2012 sdělil, že podání nelze považovat za rozšíření žaloby tam již vedené, neboť jím je

napadán zcela jiný úkon žalovaného, a sice přípis České advokátní komory ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11; o této žalobě směřující proti označenému sdělení žalovaného soud povede samostatné řízení. Výzvou ze dne 9. 7. 2012, č. j. 9 A 82/2012 – 5, pak stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku ve výši 3000 Kč za žalobu podanou proti sdělení žalované ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11. Stěžovatel byl zároveň poučen o možnosti podat návrh na osvobození od soudního poplatku i o důsledku, totiž zastavení řízení, jenž bude mít nezaplacení soudního poplatku. Stěžovatel na tuto výzvu reagoval vyjádřením ze dne 2. 8. 2012, v němž uvedl, že výzvě nerozumí, protože *nepodal žalobu proti „sdělení", nepodal návrh bez identifikačních údajů.*

Městský soud po uplynutí lhůty k zaplacení soudního poplatku řízení zastavil. V usnesení uvedl, že se jednalo o nový návrh podléhající poplatkové povinnosti, a že ji žalobce ve lhůtě nesplnil. Jeho tvrzení o neporozumění výzvě označil za nevěrohodné a ryze účelové, neboť výzva byla dostatečně jasná a srozumitelná. Dále městský soud v usnesení uvedl, že nesdílí žalobcův názor, že sdělení žalované ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11, je rozhodnutím, neboť jím žalovaná o ničem nerozhodla, pouze ho poučila o tom, že požaduje-li určení advokáta k další právní službě, musí podat žádost, o níž bude rozhodnuto. Městský soud dále vyslovil, že odlišný názor soudu a žalobce na povahu napadeného úkonu žalobce nezbavuje poplatkové povinnosti. K jejímu splnění byl řádně a dostatečně určitě vyzván. Přestože napadl pouhé sdělení, byl povinen zaplatit soudní poplatek, což neučinil, a proto soud řízení zastavil.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že městský soud nedostatečně označil výzvu k zaplacení soudního poplatku za nový žalobní návrh. Podle stěžovatele obsahovala výzva soudu vady, protože dostatečně určitě neidentifikovala počínání soudu (body 2, 5, 8 a 9 kasační stížnosti). Navíc ani usnesení neoznačovalo žalobu tak, aby nebyla zaměnitelná s jinými žalobními návrhy (bod 10). Dále soud pochybil v tom, že žalobu vůbec projednával, namísto toho, aby ji odmítl (body 3, 11). Z její neprojednatelnosti pak plyne, že i povinnost zaplatit poplatek byla uložena nezákonně (bod 12). Z těchto důvodů navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil.

Stěžovatel v kasační stížnosti explicitně neodkázal na konkrétní zákonný důvod kasační stížnosti. Z jejího obsahu je nicméně zřejmé, že je tvrzen kasační důvod dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který dopadá na případy přezkumu usnesení o zastavení žaloby. Jak vyplývá z judikatury, pod tímto důvodem kasační stížnosti se fakticky skrývají i další důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), c), d) s. ř. s. Z povahy věci je vyloučen pouze důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena § 103 odst. 1 s. ř. s. je přitom záležitostí právního hodnocení věci Nejvyšším správním soudem a nejde proto o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Pokud jde o povinné zastoupení advokátem a související zaplacení soudního poplatku, Nejvyšší správní soud na těchto náležitostech pro specifičnost případu

netrval, neboť stěžovatel se domáhá zrušení rozhodnutí, jímž bylo předmětné řízení zastaveno právě pro nezaplacení soudního poplatku (obdobně viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z ustanovení § 109 odst. 1, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Městský soud již v okamžiku prvního úkonu vůči stěžovateli zjevně považoval žalobou napadený úkon žalované za pouhé sdělení, které není rozhodnutím podle § 65 odst. 1 s. ř. s. Přisvědčit mu lze v názoru, že se jednalo o žalobu, jejíž předmět byl odlišný od žaloby vedené pod sp. zn. sp. zn. 9 A 244/2011 (tou byla napadena rozhodnutí žalované ze dne 9. 3. 2011, č. j. 652/11 a č. j. 641/11). Správně žalobu proti úkonu žalované – sdělení ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/11, vedl samostatně. Nejvyšší správní soud sdílí i názor městského soudu, že sdělení žalované ze dne 5. 9. 2011, č. j. 2248/1, není rozhodnutím podléhajícím přezkumu ve správním soudnictví. Stěžovatel totiž požádal žalovanou o rozšíření právní služby již určeného advokáta a žalovaná jej označeným sdělením poučila o tom, že taková žádost neodpovídá zákonu, a že je třeba, aby požádal o určení advokáta k této další službě. Výslovně také uvedla, že toto sdělení není rozhodnutím, ale že bude rozhodnuto, podá-li stěžovatel žádost. Tento postup odpovídá zákonu č. 85/1996 Sb., o advokacii: o podání žadatele, které není žádostí dle § 18 odst. 2 nebo 4 tohoto zákona, není rozhodováno správním rozhodnutím. Tím je podle § 55 odst. 1 (§ 45odst. 2) téhož zákona rozhodováno jen o žádosti o určení advokáta. Jinými slovy, správní rozhodnutí se vydá, pokud podá žadatel žádost o určení advokáta, což ovšem v tomto případě splněno nebylo, a nebylo tedy ani možno vydat správní rozhodnutí. Dopis stěžovatele, ve kterém požadoval změnu podmínek rozhodnutí o určení advokáta, přesahuje požadovaný rozsah právní služby, kterou je možno advokátovi v rámci určení podle § 18 zákona o advokacii uložit. Žalovaná v souladu se zákonem stěžovateli vysvětlila, že určením advokáta lze žadateli zajistit jednu konkrétní právní službu; v předchozím případě stěžovatele se jednalo o dovolání v rámci občanského soudního řízení. Požadavek stěžovatele na určení advokáta k další službě, konkrétně k ústavní stížnosti, jež je považována za zvláštní institut ochrany ústavních práv a svobod, a již je zásadně nutné odlišovat od úkonů konaných v řízeních probíhajících před obecnými soudy, musí být podán v rámci další řádné žádosti o určení advokáta. Tedy přípis, který stěžovatel obdržel od žalované, nebyl správním rozhodnutím, a to ani po formální, ani po materiální stránce. Sdělení žalované, které nebylo rozhodnutím, proto nemohlo být soudem věcně zkoumáno.

Městský soud takto k žalobě stěžovatele také přistupoval, což je zjevné z jeho přípisu stěžovateli ze dne 9. 5. 2012. Stejně tak v usnesení o zastavení řízení obsáhle argumentoval ve prospěch závěru, že napadený úkon (sdělení) není rozhodnutím.

Přesto však stěžovatele vyzval k zaplacení soudního poplatku. Vycházel totiž z názoru, že i žaloba proti sdělení, které není rozhodnutím, podléhá soudnímu poplatku, což rovněž výslovně uvedl v napadeném usnesení. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, vzniká poplatková

povinnost v případě poplatku za řízení podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení a téhož dne je také poplatek splatný (§ 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích). Ovšem podle § 6a odst. 4 zákona o soudních poplatcích, se poplatek za návrh na zahájení řízení nevybírá, jestliže soud návrh před prvním jednáním odmítne.

Byl-li městský soud přesvědčen, a to správně, že stěžovatel žalobou napadá sdělení, které není rozhodnutím, pak se nepochybně jednalo o důvod k jejímu odmítnutí. Věděl-li soud, že návrh zjevně musí odmítnout, neměl od žalobce (stěžovatele) vyžadovat zaplacení soudního poplatku. Za této situace je také zcela nerozhodné, zda výzva k zaplacení soudního poplatku byla dostatečně určitá a srozumitelná.

Stěžovatelův náhled na nezbytnost odmítnutí jeho žaloby je tedy správný a je třeba mu přesvědčit i v názoru, že za takové situace od něho nemělo být žádáno zaplacení soudního poplatku., a tudíž že řízení nemělo být zastaveno pro jeho nezaplacení, za situace, kdy přicházelo v úvahu odmítnutí žaloby.

O tom, že žaloba stěžovatele měla být odmítnuta, není pochyb. Jak bylo výše zdůvodněno, napadené sdělení žalované nebylo rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., chyběla zde tedy základní podmínka řízení, tedy rozhodnutí správního orgánu, které by soud měl zkoumat. Žalobu tak je třeba odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Za dané situace Nejvyšší správní soud postupoval podle § podle § 110 odst. 1 s. ř. s., věty za středníkem, a po zrušení rozhodnutí městského soudu sám žalobu odmítl.

O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení ustanovením § 120 s. ř. s. Dle ustanovení prvně zmíněného nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. ledna 2013

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu